

ביהמ"ש לענייני משפחה בת"א

תלהמ"מ 1503-02-18

לפני כבוד השופט ארז שני

התובע: נ. ט.

נגד

הנתבעת: ע. ט.

נוכחים:

התובע וב"כ – עו"ד שי שמחויב
הנתבעת וב"כ – עו"ד אהובה יששכר

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הנוער \(טיפול והשגחה\), תש"ך-1960](#)

מיני-רציו:

* בניכור הורי כפי חומרתו, מתחילים לטפל בדרכו של ההיגיון ותוך אמירה מפורשת כי אם לא יצלח הטיפול תוחמר התגובה. במקרה דנא, מדובר בניכור הורי מצד האם, מן הסוג החמור. ביהמ"ש מבקש למצות תחילה תוכנית טיפולית. במידה והטיפול לא יצלח, ביהמ"ש מורה לשירותי הרווחה, להיות ערוכים להעברת המשמורת לאב והכנת תוכנית טיפול מתאימה לילדים.

* משפחה – הסדרי ראייה – ניכור הורי

* משפחה – הסדרי ראייה – כפיית טיפול

תיק שהובא לפני השופט ארז שני, אגב הנוהל המיוחד הקיים בביהמ"ש בת"א לטיפול במקרים של ניכור הורי. במקרה דנא, הן המותב המטפל בתיק, והן המומחה שמונה בתיק סבורים כי מדובר בניכור הורי מצד האם, מן הסוג החמור.

ביהמ"ש לענייני משפחה פסק:

כדי שמן הבחינה המשפטית ולא הטיפולית נקבע ניכור הורי מן הסוג החמור, צריכים אנו לקימו של ניתוק קשר והעדר צידוק לכך. במקרה דנא, לא התקיים כל קשר עצמאי בין האב לבין ילדיו זה כשנתיים ולא נשמע, גם היום מן האם ולא נמצא גם בדברי המומחה, כל צידוק לנתק הקיים בין הקטינים בני התשע לבין אביהם. הדברים חמורים עוד יותר, הסתבר שמהו גילה לקטינים כי התובע אמנם רשום כאביהם, אולם הוא אינו אביהם הביולוגי והקטינים כבר מגדפים את אביהם ומטיחים בו, במישרין, שהוא אינו אביהם. במילים אחרות, מדובר בניכור הורי פעיל ולא רק ב"ישיבה על הגדר", בהמתנה לסרבנותם של הקטינים וברור לנו לגמרי כי ילדים בני 8-9 עמידים הרבה פחות ללחץ של הורה מנכר.

לעמדת ביהמ"ש, די באינדיקציות הקיימות ובכלל זאת טענת "עלילות" על האב עד אשר זוכה מחוסר אשמה כדי לומר כי האם מתאימה כ"כפפה ליד" לתיאוריות הקיימות בשאלה הורה מנכר מהו.

ניכור הורי הוא תופעה בלתי חוקית והאם אינה רשאית "להסתתר" מאחורי גבם הצר של הקטינים ולומר כי הם אינם רוצים באב. חובתה של האם לגרום לכך שהילדים יהיו בקשר עם אביהם ואם אין היא מסוגלת לעשות זאת או אינה רוצה לעשות זאת – אין היא ראויה להיות משמורן.

בניכור הורי כפי חומרתו, מתחילים לטפל בדרכו של ההיגיון ותוך אמירה מפורשת כי אם לא יצליח הטיפול תוחמר התגובה.

המקרה דנא הוא אחד הדוגמאות, לכך שאם ניכור הורי אינו מטופל מיד בהתרחשותו, קשה שבעתיים לתקן את הנזק; המומחה העיד כי מדובר בילדים הנמצאים בסיכון ובהקשר זה אומר ביהמ"ש שזו הגדרה בלשון המעטה, שכן הורה מנכר נתפס בעיני המחוקק כהורה מתעלל. כן העיד המומחה שאין הוא מאמין לאם כי תמסור מסר אפקטיבי וחזק לקטינים. כ"כ, קרסה האפשרות להשתתפותה של דוקטור בראון בטיפול בסוגיה. במצב הקיים וטרם בחינת השיקול האפשרי להוצאת הילדים לזמן קצר ממשמורתה של האם על-מנת להפסיק כל השפעה של האם על הקטינים, יש למצות שני קטבים: ראשית, לא ייחכן שהאם תדבר עוולה כלפי האב ולא תעשה מעשה יעיל אשר יגרום לקיומו של קשר בין האב לבין הקטינים. לבקשת באת כוח האם ביהמ"ש ממנה את דר' אורה אדר ומורה לה לגרום לכך שהאב יפגוש בקטינים וזאת תוך 7 ימים מהיום וכי כל מפגש ילווה בדיווח לביהמ"ש. בנוסף, הגברת אדר אף תתחקה אחר השאלה האם נפסקו הניכור וההסתה ומה היא הפרוגנוזה להמשך קשר מחוץ לחדרי הטיפול. הטיפול צריך להסתיים תוך 45 יום. בשלב זה האם תישא בהוצאות דוקטור אדר. בהינתן החלטה של ביהמ"ש או אי דיווח על הצלחתה של גב' אורה אדר, לא יהא מנוס אלא מנקיטת הליכים לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה); ביהמ"ש מורה לשירותי הרווחה, במידה והטיפול לא יצליח, כי יהיו ערוכים הם להעברת המשמורת לאב והכנת תכנית טיפול מתאימה לילדים.

החלטה

תיק זה הובא לפניי בהחלטת המותב המטפל בתיק, כבוד השופט אליהו, שעה שגם לטעמו גם לטעמו של המומחה אשר מונה בתיק עסקינן באם אשר נתנה ידה למה שכינה המומחה "ניכור הורי לתלפיות". אם תרצה, תאמר בלשון הלכת בית המשפט המחוזי, בעמ"ש (ת"א) 60592-03-15: **"ניכור הורי מן הסוג החמור"** [פורסם בנבו].

כדי שמן הבחינה המשפטית ולא הטיפולית נקבע ניכור הורי מן הסוג החמור, והרי אותה הלכה של בית המשפט המחוזי כבר כונתה על ידי "כל התורה ולא על רגל אחת", צריכים אנו לקיומו של ניתוק קשר ולמעשה אין עורר שכל קשר עצמאי לא התקיים בין האב לבין ילדיו זה כשנתיים. צריכים אנו להעדר צידוק ולא שמעתי גם היום מן האם גם לא מצאתי בדברי המומחה, לא בפרוטוקולים הקודמים, חמישה במספר, כל צידוק לנתק הקיים בין הקטינים בני התשע לבין אביהם.

על-מנת שיהיו הדברים חמורים עוד יותר, אזי מצאתי גם בעדות המומחה את אותו מצב בו הקטינים כבר מגדפים את אביהם ומטיחים בו, במישרין, שהוא אינו אביהם.

מסתבר שגם נמצא מי שגילה לאוזנם של הקטינים כי התובע אמנם רשום כאביהם, אך אינו אביהם הביולוגי ומי שמוסר מידע כדי מטפח אצל הילדים את חוסר הקשר בינם לבין האב.

במילים אחרות, מדובר בניכור הורי פעיל ולא רק ב"ישיבה על הגדר", בהמתנה לסרבנותם של הקטינים וברור לנו לגמרי כי ילדים בני 8-9 עמידים הרבה פחות ללחץ של הורה מנכר.

אין עורר כי אם החל הנתק בחודש מאי 2018 לא הוטב המצב ולא כהוא זה והזמן יצא לחקירות המומחה, תוך שהאם מטיחה בו אגב הדיון האשמות בלשון שאינה נאה בלשון המעטה, אף יוצאת ובאה כרצונה מן האולם, מבקשת פסילת השופט והגיעו דברים כדי כך שהשופט בעצמו כתב שהתנהגותה של האם מהווה זילות של בית המשפט.

אמרתי בדיון היום ואני שב וכותב, כי מי שמרשה לעצמו להתנהג כפי שהתנהגה האם בבית המשפט, אזי הוא מתנהג בחוסר מורא והוא מרשה לרגשותיו להשתלט עליו ולעשות כרצונו ואם אין מורא השופט עליהם, מה טעם מצפים אנו שיהא עליה מוראו של מטפל כזה או אחר?

כאמור, סבור אני כי די באינדיקציות הקיימות ובכלל זאת טענת "עלילות" על האב עד אשר זוכה מחוסר אשמה ומוכן אני לומר כי האם מתאימה כ"כפפה ליד" לתיאוריות הקיימות בשאלה הורה מנכר מהו.

שאלתי את האם היום, האם סוף-סוף ולאחר סגירת התיק נגד האב מחוסר אשמה, ניתן לראות בו כמי שאינו מסוכן וקיבלתי תשובה נבונה, כדרכה של האם. ביד אחת אומרת היא שאין לה אינדיקציה האם האב מסוכן אם לאו והוא עדיין לא הציג גם "קלירנס" רגשי ולא רק פלילי, אך היא מוכנה להאמין שאין הוא מסוכן – כמו התכוונה היא להגיד לי "אין קלירנס, קח אתה את האחריות".

אומר שלא מצאתי כל מסמך המייחס לאב מסוכנות כלשהי, אך ברור לי לגמרי שאם רוצה האם לעצור כרגע ולהמשיך לבחון את האב, אותו "זמן ילד" המקבע את הניכור ההורי ימשיך, ישרת אותה ויכביד עד מאוד על חידוש הקשר.

קשה לי להבין מה תום לב דיוני יש באדם המסכים בידו האחת למשמורת משותפת והנה, פתע פתאום הופך, לפי התנהגותו, ההורה האחר ל"דמוין" ביד השנייה.

בניכור הורי כפי חומרנו, מתחילים לטפל בדרכו של ההיגיון ותוך אמירה מפורשת כי אם לא יצלח הטיפול תוחמר התגובה.

אומר את שאמרתי אף בעבר – ניכור הורי הוא תופעה בלתי חוקית והאם אינה רשאית "להסתתר" מאחורי גבם הצר של הקטינים ולומר כי הם אינם רוצים באב.

חובתה של האם לגרום לכך שהילדים יהיו בקשר עם אביהם ואם אין היא מסוגלת לעשות זאת או אינה רוצה לעשות זאת – אז כלשונו של פסק דין אשר ניתן כבר לפני שנים בירושלים, אין היא ראויה להיות משמורן.

ביום 29.01.2019 העיד המומחה, דוקטור שרי, כי מדובר בילדים הנמצאים בסיכון ואני אומר שזו הגדרה בלשון המעטה, שכן הורה מנכר נתפס בעיני המחקר כהורה מתעלל.

לא בכדי החל כבוד השופט אליהו נושא מבטו אל [חוק הנוער \(טיפול והשגחה\)](#) בבחינת דרך מהירה לטפל בקטיין המצוי בסיכון והוצאתו ממשמורת אמו.

את ההצעה שהלכה והתגבשה בדבר שיתופה ונסיגתה אחר כך של דוקטור קיברסון-בראון בטיפול בסוגיה תוך שאני שומע מדוע מנועה היא, אולי "סותמת את הגולל" על טיפולה של דוקטור קיברסון-בראון בפרשה שלפניי, אך אין בה כדי להתיר לאם ליטול חירות ולא לעשות מאומה.

כאמור, הובא התיק לפניי אגב אותו נוהל מיוחד הקיים בבית המשפט בכאן, אך אומר אני כי המקרה שלפניי הוא אחד הדוגמאות היותר טובות, יותר נכון רעות, לכך שאם ניכור הורי אינו מטופל מיד בהתרחשותו, קשה שבעתיים לתקן את הנזק.

איש מן ההורים אינו צריך לקביעתי כי מדובר בניכור הורי של האם, כך קבע אף כבוד השופט אליהו וברור לי שהוא צדק, וחצי צדק.

אמר המומחה בעדותו במפורש שאין הוא מאמין לאם כי תמסור מסר אפקטיבי וחזק לקטינים, דבר אשר יכחיד את הניכור ההורי והדברים מדברים בעד עצמם, שהרי המומחה עצמו דיווח ביום 19.12.2018 כי הקטינים נמצאים בסיכון.

משקרסה האפשרות להשתתפותה של דוקטור בראון על השיקול האפשרי להוצאת הילדים לזמן קצר ממשמורתה של האם על-מנת להפסיק כל השפעה של האם על הקטינים, נותרנו עומדים בפני שני קטבים הצריכים למיצוי: ראשית, אמרתי ואני אומר שוב, לא ייתכן שהאם תדבר עוולה כלפי האב ולא תעשה מעשה יעיל אשר יגרום לקיומו של קשר בין האב לבין הקטינים. אין אני מדבר כרגע על תדירות הקשר, אך לבית המשפט אסור להשלים עם ניכור הורי, היכול להיתפס על נקלה כסוג של רשעות שיש בו, כאמור, התעללות בקטיין.

ניחא שאני סבור שמי מטעם האם חשף בפני הילדים כי אינם ילדים ביולוגיים של התובע, ניחא שהאם הציגה את הפגישות אצל המומחה כאילוץ ולא טרחה למהר, להתנדב ולהסביר לילדים כי האב הוא אביהם, תהא הביולוגיה אשר תהא.

אלא שדרך פלא, בני ה-8-9 למדו להטיח במומחה כי אביהם, כשהם מסרבים לכנות אותו "אבא", שיחד אותו; לשיטתם של הילדים הרכים בשנים המומחה הוא "כלב הנחיה" של האב; הילדים ידעו לומר למומחה שכל עניינו בבצע כסף ונראה שכאשר מכנה האם את האב בפני המומחה והקטינים כ"מניפולטור לא קטן, שקרן" וכו', מבינים הילדים היטב מה תפקידם ומה מצופה מהם.

העובדה שהאם נהגה היום באולמי שלא כפי שנהגה קודם לכן ואף החליפה את באי כוחה בעורכת דין שאני מכבד ומוקיר, אין בה כדי למחוק את ההיסטוריה, אך יש בה כדי לעורר תקווה שאולי תבין האם כי מרחב הסובלנות כלפי התנהגותה פקע, תם והסתיים.

לבקשתה של באת כוח האם אני ממנה את הגברת אורה אדר ומורה לה לגרום לכך שהאב יפגוש בקטינים וזאת תוך 7 ימים מהיום וכי כל מפגש ילווה בדיווח לבית המשפט.

בנוסף, ברצוני שהגברת אדר אף תתחקה אחר השאלה האם נפסקו הניכור וההסתה ומה היא הפרוגנוזה להמשך קשר מחוץ לחדרי הטיפול.

אומר כי הטיפול צריך להסתיים תוך 45 יום.

בשלב זה אני מורה לשירותי הרווחה, במידה והטיפול לא יצלח, כי יהיו ערוכים הם להעברת המשמורת לאב והכנת תכנית טיפול מתאימה לילדים – העברה אשר תיעשה במישרין או דרך קלט חירום ומורה אני לבא כוח האב להודיע לשירותי הרווחה דבר החלטתי זו.

בשלב זה תישא האם בהוצאות דוקטור אדר ותוך שמנחה אני את שירותי הרווחה, כי בהינתן החלטה של בית המשפט או אי דיווח על הצלחתה של גבי אורה אדר, לא יהא מנוס אלא מנקיטת הליכים לפי [חוק הנוער \(טיפול והשגחה\)](#) **ואל תאמר לי האם כי אזהרה אחרונה זו לא**

נשמעה ובקול רם.

מבהיר אני לצדדים, לאור הפסיקה הקיימת לעניין הפרת הוראה חוקית, כי אי קיום קשר בין הורה לבין קטינים וללא הצדק הוא עצמו הפרת הוראה חוקית וההוראות אשר נתתי כעת הינן הוראות חוקיות ספציפיות – אין אני מציע לאם להפר אותן.

אני מתיר לקטין לנסוע לתחרות ... בחוץ לארץ, גם אם נסיעה זו היא עם אמו.

אני שב ומבהיר כי קטין אינו רשאי להחליט כי הוא "מתגרש" ממי מהוריו והורה אינו רשאי לומר שהקטין אינו רוצה, מבלי לצפות שהוא יישא בתוצאות.

התיק נקבע למעקב לפניי, ביום 11.07.2019 בשעה 10:00.

אני מתיר פרסום החלטתי זו, ללא פרט מזהה כלשהו אודות הצדדים.

<<3>

ניתנה והודעה היום י' אייר תשע"ט, 15/05/2019 במעמד הנוכחים.

ארז שני, שופט

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

ארז שני 54678313-/-

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה